

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacţia şi administraţia: Strada Prundului Nr. 15. Insetele se primesc la administraţie. Preţul după tarif şi învolal Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Cătra preoţii militari ortodocşi români din Ungaria, Transilvania şi Bucovina.

— Un apel.* —

În vremurile cumplite, prin cari trecem, figura preotului se îmbracă într-o aureolă tot mai frumoasă — împreună însă de îndatoriri cu mult mai mari ca până acum. El este şi trebuie să fie un adevărat apostol al bisericii şi neamului, el trebuie să fie la îndemână cu sfatul şi ajutorul său, să mângâie pe cei rămaşi fără de sprijin, să aducă pace în sufletele sbuciumate şi să întărească nădejdea în cei desnădăjdui. El trebuie să fie cu sfatul său, cu îndemnul, cu ajutorul său, la biserică, la şcoală, la casa neamului, el trebuie să fie destoinic a înălţa credinţa, a înălţa cugetul, a mângâia virtutea, a svânta lacrimile şi a tălmăci sdrăbăniile sufleteşti ale poporului drept credincios.

Cam aceleaşi datorinţe îl aşteaptă şi pe preotul militar, atât numai că ceroul lui de activitate este altul. La trupe, în spitalele de pe câmpul de luptă şi din ţară este aşteptat cuvântul lui de îndemnatăre şi mângâiere.

Trupele, la care este preot de aceeaşi limbă şi lege cu ele, le însufleţeşte, le întăreşte în jocul morţii cu păvaza credinţei. Soldaţilor le însuflă putere şi mulţămire, încredere în sine şi în puterea Celui de sus şi întăreşte nădejdea în cei ce sunt aproape de desnădăjduire. Cuvântul preotului militar poate face minuni, ambiţionând pe soldaţi spre săvârşirea celor mai îndrăzneţe fapte de vitejie. Succesul trupelor, starea lor morală şi sanitară a ţării în mare parte dela conştiinţiozitatea preotului militar. El poate desvolta între soldaţi ambiţia de oameni cinştii, din neam cinştii, vitezi şi cu frica lui Dumnezeu, care-şi face datorinţa cu preţul vieţii sale, nu de frica pedepsei, ci din dragostea de neam şi ţară, din prisosul calităţilor de vitejie moştenite dela strămoşi. Sfatul şi îndemnul preotului militar e ascultat şi crezut mai curând de cât poruncile mai marilor.

În spitalele apoi, în mijlocul celor mai cumplite suferinţi, în aceste locaşuri ale chinurilor, ale desnădeidei, chemare mai frumoasă şi mai mulţămitoare ca a preotului nu poate să fie. Aici e adevăratul doctor sufletesc şi trupesc, părintele celor neputincioşi, raziul celor desnădăjduiţi, oferind ajutorul, sprijinul şi sfatul său, vârsând balsamul binefăcător al bisericii şi credinţei pe ranele sufleteşti şi trupesti ale suferindului, alinând durerile prin cuvintele sale blânde şi încurajatoare, îngrijindu-se de starea lui şi chiar şi a familiilor sale. În spitalele din ţară (Hinterland) trebuie să fie învâţătorul celor analfabeţi, — acestora trebuie să le facă corespondenţa cu familiile lor — eventual poate chiar direct interveni la forurile competente pentru uşurarea sorţii familiilor celor duşi pe câmpul de luptă.

Atât la trupe, cât şi în spitale datorinţa preotului este ca să împartă cărţi de rugăciuni şi de cetit, ziare, pe lângă datorinţa, de a ţine serviciul divin — cât de des — împreună todeauna cu o predică nu prea lungă însă simţită de a împărtăşi sf. Taine ale mărturisirii şi cuminecătorei, de a înmormânta etc. Cu cât soldatul e mai deprimat de ai săi — în ţări streine — cu cât simte mai mult lipsa sfatului şi ajutorului preotului, şi cuvântul lui de mângâiere şi îndemnatăre.

Adevărată mulţămire sufletească o are numai preotul militar, care îşi la în serios chemarea sa şi şi-o îndeplineşte cu toată dragostea şi tragerea de inimă, cu toată priceperea şi stăruinţa, care trebuie să porceadă din dragostea faţă de cei ce-şi jertesc viaţa pentru neam şi patrie, acela care aşteaptă dela mai marii oştilor poruncă şi îndemn pentru timpul şi modul cum are să-şi facă datorinţa, acela nu este decât cu numele de preot militar.

Pentru a se fixa pentru viitor rolul preotului militar precum şi serviciul jertfelor aduse pe altarul neamului, bisericii şi al patriei în acest crâncen războiu din partea lui, cred că ar fi bună ca să se compună un „album al preoţilor militari ort. români din Ungaria, Transilvania şi eventual şi Bucovina, cari au luat parte în războiul european din anii 1914-1916“.

Acest album ar trebui să fie de interes: a) religios, b) cultural-social şi c) militar.

El ar conţinea fotografia fiecărui preot militar (în mod alfabetic) precum şi alte fotografii privitoare la funcţiunile bisericeşti săvârşite pe câmpul de luptă. Fotografiiile vor fi însoţite de o descriere a activităţii fiecăruia.

Datele ce-ar avea să conţină această descriere ar avea să fie cam următoarele:

1). Datele personale ale preotului militar (adresa din civil, anul naşterii, anul hirotonirii în ce calitate a servit înainte de războiu, ce limbi vorbeşte etc. etc.)

2). Când a fost chemat la armată, cât timp a servit şi unde — în ce calitate (la regiment, divizie, armată, spital etc.)

3). Pe unde a umblat, ce activitate a desvolat — câte liturghii ori alte slujbe a ţinut (în general), cum a servit diferitele slujbe — greutăţile împreunate cu săvârşirea lor din lipsă de lucrurile necesare (prescură, tămâie, jar etc.) — avut-a capela — ori cele necesare pentru săvârşirea celor mai indispensabile funcţiuni bisericeşti (sfinţirea apei, îngropăciunea, etc.) şi dacă nu din a cui vină, făcutu-sau paşii de lipsă pentru procurarea lor şi cu ce rezultat? Câţi soldaţi a mărturisit şi cuminecat — ce obiceiuri a observat la împărtăşirea acestor sf. Taine? cum se prezentau soldaţii noştri la primirea lor? Câţi soldaţi a înmormântat?

Aici vor trebui înşirate constatările privitoare la starea morală a soldatului român — observările subiective — dacă la plecarea pe câmpul de luptă la mobilizare — ori mai târziu — făcutu-şi-au datorinţa creştinească — ori nu?

4). Se vor arăta scenele emoţionante — edificatoare, caracteristice pentru firea ţăranului nostru, constatările privitoare la starea culturală a soldatului nostru, — câţi analfabeţi, — iubitori de carte? — cam ce cărţi de rugăciuni s'au găsit la soldaţi — cari s'au cetit mai bucuros? Câte şi ce cărţi de rugăciuni, câlindare ori ziare a împărţit între soldaţi şi cari au fost cetite mai bucuros dintre cărţile religioase şi cari dintre cele profane?

În spitalele din ţară (Hinterland) ţinutu-s'au cursuri de analfabeţi şi cu ce rezultat?

Colectat-a versuri de războiu originale scrise de cătra soldaţi familiilor lor?

5). Cum s-au purtat soldaţii noştri? ce calităţi războinice s'au constatat de cătra comandanţi — câţi decoraţi au fost — fost-au lăudaţi în poruncile de zi, ce părere au avut ofiţerii străini despre valoarea soldatului nostru? Care a fost raportul lui cu camarazii de altă naţionalitate — obvenit-au cazuri de neînţelegeri ori nesubordinaţiune şi dacă da din ce cauză?

Ce virtuţi au eşit la iveală la soldatul român (camaraderia, milostenia) şi în ce mod s'au manifestat?

6). Cât a colectat spre scopuri de binefacere?

7). Care a fost raportul preotului cu comandanţii lui şi cu ofiţerii? Care a fost raportul soldaţilor noştri faţă de mai marii lor?

8). Raportul preoţilor cu cei de altă confesiune, cum a fost, avut-au neplăceri cu ei şi dacă da din ce cauză? Îngerau-s'au în cercul nostru de activitate şi în ce mod? şi ce măsuri s'au luat în cazuri de aceste şi cu ce rezultat? După confesiune câţi soldaţi cădeau pe fiecare preot?

9). Primit-a vre-o îndrumare privitoare la datorinţele de pe câmpul de luptă dela episcopul sau superioritatea bisericească la plecarea pe câmpul de luptă sau mai târziu? Primit-a îndrumări pastorale privitoare la serviciile divine cum au să se facă amăsurat împrejurărilor?

Făcut-a vre-un raport episcopului său despre activitatea sa; — la întrebările cerute — primit-a răspunsul aşteptat?

10). Ce decoraţiuni a primit, când şi pentru ce?

11). Ce decoraţiuni a primit, când şi pentru ce?

12). Fost-a rănit sau bolnav? şi cât timp? Dacă a fost concediat — la

cerere proprie sau nu — şi din ce motive s'a făcut concedierea?

Cam acestea ar fi, în liniamente generale, după părerea modestă a subsemnatului, datele ce ar avea să conţină proiectatul album. Ideea compunerii albumului — împărtăşită mai multor colegi, a fost aflată de foarte frumoasă.

Pentru a putea face ceva cât mai perfect, un album instructiv — după un plan binechibzuit — aranjate toate sistematic, toţi preoţii militari ce au fost în serviciu şi cei cari sunt încă în serviciu sunt rugaţi, ca să-şi deapărească — dacă aderează la acest plan — precum şi părerea privitoare la modalităţile, cum ar crede, că ar fi mai consult să se porceadă, cari ar fi mijloacele ducătoare la scop, completând acest proiect cu cele necesare, căci numai aşa vom putea face ceva cum se cade, dacă cu toţii vom contribui cu sfatul şi priceperea noastră, spre ducere la îndeplinire a unui scop, aşa de nobil şi frumos şi de aşa mare valoare pentru istoria noastră bisericească.

Primită ideea, ar fi să se ficeze modalităţile de lipsă. Pentru redactarea albumului s'ar putea alege o comisie de 3-5 inşi, care ar avea să se îngrijească de redactarea lui sau să seroage consistorul mitropolitan, ca să ne dea sprijinul, examinând materialul încurs, ce e publicabil şi ce nu, iar restul să se păstreze în arhivă, dând eventual şi sprijinul material.

Pentru asigurarea unei părţi din speşele de redactare, cred, că ar fi bine, ca fiecare să depună de acuma la „Albina“ sau „Lumina“ din Sibiu spre fructificare suma de 50 coroane, iar eventualul profit ce ar rezulta din vinderea albumului să-l dăm pentru ajutorarea familiilor preoţeşti, ce au suferit în războiu. În modul acesta s'ar asigura jumătate din preţul de redactare — în schimb fiecare va primi un exemplar — eventual două. În sarcina noastră ar cădea şi cele 50 exemplare (circa) ce ar avea să se trimită la diferite biblioteci şi instituţiuni.

Toţi preoţii militari vor trebui să se îngrijească de acuma, ca să aibă materialul adunat şi fotografiile necesare, — ca cel mult la un an după terminarea războiului să poată apăra acest album.

Unii colegi români din Bucovina, cărora le-am împărtăşit ideea, şi-au exprimat dorinţa, ca să facem acest album împreună cu ei, căci ei singuri fiind abia 30-40 inşi nu ar putea face ceva cum se cade, iară noi circa 60-70 inşi împreună cu ei şi din punct de vedere material vom putea face ceva mai cum se cade. Fiind împreună cu cei din Bucovina, am arăta în faţa străinilor unitatea sufletească a Românilor din întreaga monarhie, s'ar putea vedea mai bine jertfelor aduse de biserica noastră dreptmăritoare pe altarul patriei. Pentru bibliotecile străine s'ar putea eventual şi traduce în limba germană, tipărindu-se în circa 100 exemplare. Cei din Bucovina se angajează bucuros la traducerea lui.

Spre orientare comunic, că după informaţiunile primite dela o tipografie românească, speşele împreunate cu redactarea albumului ar fi pe hârtie velină la 500 ex. cca 6000 cor., la 1000 exemplare cca 8000 cor. la 25 coale de tipar format octav (15/23 cm.) plus legatul, porto etc. Hotărându-se edarea albumului s'ar putea face de acuma prenumerări prin liste şi cred, că fiecare din noi va putea desface între colegi şi cunoscuţi cel puţin 5 exemplare — iată că cele 500 ex. ar fi deja desfăcute, în România încă s'ar putea desface câteva sute, deci 1000 ex. n'ar fi greu de desfăcut.

Vre-o 10 colegi s'au exprimat deja pe cale particulară pentru redactarea albumului. Toţi colegii sunt rugaţi ca sau în ziar să-şi dea părerea sau la adresa subsemnatului: V. N. Reserve-spital Nr. 1 în Huszt (Mărmaros m.). Huszt în 17/30/VII 1916.

Virgili Nistor
preot mil. ort. român.

Daţi mici contribuiri anuale pentru Orfelinatul Uniunii femeilor rom. din Ungaria.

Contribuirile sunt a se trimite prezidentei „Uniunii“ d-nei Maria B. Baiulescu Braşov.

„O carte cu şapte peceti“.

O carte cu şapte peceti este sufletul României — aşa scrie un ziar mondial, *Kölnische Zeitung* într'un număr recent. Nimeni nu poate citi în sufletul acestei ţări strict neutrale, nimeni nu poate să desfacă din evenimentele interne, din manifestaţiile de toate colorile, dinastice şi antidinastice, filoruse şi germanofile, o judecată obiectivă. Atitudinea României rămâne un sfînx, cel mai nepătruns sfînx dela porţile Orientului.

România este singura ţară balcanică ce a reuşit să rămână strict neutrală, mulţumită ingeniozităţii diplomaţilor ei, activităţii prudente în politica externă lipsită de orice nuanţă de agresivitate, activitate secundată de un zel necurmat de a întări forţele ei interne, culturale, economice, militare.

Rezultatul acestei hărnicii prudente, dovedită de toţi factorii puterii naţionale, este că România creşte necontent în prestigiu, că şi-a câştigat încredere la toate marile state amestecate în războiu, şi este felicitată cu simpatii pronunţate de neutrii cari mai sunt în zona litorală europeană şi în izolata Elveţie.

Astăzi se vădeşte mai bine decât oricând vaza de care se bucură regatul român. Puterile europene privesc necontent înspre ea, şi orice schimbare repentină de orientare a opiniei publice, agitată aşa de des de partidele din opoziţie, este privită cu încordare, este suspectată însăşi atitudinea oficială, regretabil, şi se dă pas comentariilor aproape ne-lipsite de violenţe de limbaj în presa ambelor grupări beligerante. Zilele din urmă am fost martorii unei enervări exagerate în presa mondială, din cauza cătorva ştiri lansate de cercuri politice de dincolo, cari însă nu sunt cercurile politice oficiale a regatului, a politicii cu răspundere deplină. Consiliul de coroană, se svonia, se intruneşte pentru ale imprima imediat o nouă atitudine politică României. Se mai svonia că Rusia permite trecerea muniţiilor în vederea unei alăturări la Ententă a forţelor militare române. De aci alarma care a produs o surescitare în o anume pressă a puterilor centrale.

Pentru a fi în clar cu situaţia trebuie însă să remarcăm, că pe când Rusia permite trecerea unei anume industrii de războiu, cu excepţia tunurilor cari au fost reţinute, peste Pradeal duceau în România diferite articole importante trenurile Carmen-Sylva, din Germania.

Este cea mai elocventă împrejurare pentru bunele relaţii pe cari a reuşit regatul român să le menţină şi cultive cu o abilitate vrednică de diplomaţiei ei, faţă de statele europene. Asistăm aşadar la o manifestare de aprobare a atitudinii neutrale severe în care se află România.

Nici vorbă nu poate fi de o schimbare de conduită politică externă. Şi se înţelege de sine, că pe lângă această continuă impunităre a energiilor economice pe cari le aminteşte „*Kölnische Zeitung*“, regatul român nu igno-

rează nici forţele sale militare, ba se pun în perspectivă apropiate manevre generale, ca să se constituie un fel de cântar, cât de valoroase, cât corespunde exigenţelor moderne organizaţia acestor forţe.

Aşa că în urmă nu s'ar mira nimeni dacă România se va bucura şi mai mult de concursul statelor mari, făcându-i posibilă o şi mai mare întărire prin permiterea de a se aproviziona cu tot ce simte de trebuinţă, articoli de tot felul. Neutralitatea ei este astfel susţinută, gospodăria ei este ferită de flacărele uriaşului incendiu, şi ar fi în stare să joace un rol puternic moral pentru reabilitarea culturii şi reconfortarea umanităţii după sdruncinările fără seamăn de până acum şi ce vor mai urma până la încheierea păcii.

Operaţiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 3 August
Câmpul de operaţiuni dela vest

La nord dela Somme, în urma unui puternic foc de pregătire între părăul *Ancre* şi *Somme*, ne aşteptam la un mare atac decisiv. În urma focului nostru concentric însă nu s-au dat decât lupte grele separate în ce priveşte timpul şi locul. De ambele părţi ale şoselei *Bapaume-Albert* şi la ost dela pădurea *Trones* au eşuat atacuri puternice engleze. Intre *Maurepas* şi *Somme* un atac francez s-a repetat de 7 ori. Trupele noastre într'o încăierare crâncenă au rămas stăpâne pe poziţiile lor; duşmanul a pătruns numai în măieriştea *Monacu* şi în o parte de tranşeu la nord de acolo.

La sud dela Somme au fost respinse ieşiri franceze la *Varleux* şi la *Estrées*. La dreapta dela *Maas* duşmanul a trimis la atac forţe puternice contra coastei *Poivre* şi pe un front larg dela fortul *Thiaumont* până la nord dela fortul *Lauffe*. În partea vestică a coastei *Poivre* şi la sud-ost dela *Fleury* duşmanul şi-a pus piciorul în părţi ale liniei noastre mai din faţă şi a recucerit părţile de tranşeu pierdute alaltăieri în păduricea *Lauffe*. La fortul *Thiaumont* şi la sud-vest dela *Fleury* duşmanul a fost uşor respins. Din păduricea muntelui după ce transitoriu pătrunsese în lăuntru, a fost aruncat afară prin un contra-atac având pierderi foarte mari.

Cu ocazia unor atacuri duşmane cu bombe asupra oraşelor belgiene, între alţii au fost omorâţi sau greu răniţi în *Meitebeke* (la sud dela *Genl*) 16 locuitori, între cari 9 femei şi copii. Aviatorii noştri au atacat escadrele duşmane şi le-au silit să se reîntoarcă. Una din ele a trecut pe teritor holandez. În luptă aeriană a fost împuşcat la sud dela *Rouler* un biplan englez iar un avion duşman (al 13-lea al sublocotenentului *Witgens*) la sud dela *Peronne*. Prin foc de apărare a fost scoborât câte un aviator duşman la *Boesinghe* şi la nord dela *Arras*.

La ost şi sud-ost.

Grupul marelui *Hindenburg*: În partea nord-ostică a frontului nu s-a petrecut nimic de importanţă. Ieşiri ruseşti de ambele părţi dela *lacul Nobel* au eşuat. Un puternic atac al Ruşilor

* Toate ziarele româneşti sunt rugate a reproduce acest apel.

a eşuat la sud-vest dela *Lubjeschow*. Linii de țintași cari înaintau pe calea ferată *Kowel-Sarny* au fost alungate prin focul nostru. În pădurea dela *Ostrow*, spre nord dela *Kisielin*, au fost făcuți peste 100 prizonieri. Atacuri dușmane cari păreau că sunt plănute de ambele părți ale liniei ferate spre *Brody*, au fost îndreptate numai spre *Fonikowce*, dar au fost respinse. Altcum pe front a fost o activitate mai mică. La *Rozice* și la ost dela *Torcin* a fost împușcat câte un avion rusesc.

Armata generalului Bothmer: La sud-vest dela *Welesniow* am curățit mai multe cuiburi mai mici de Ruși.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Situația e neschimbată.

Situația României.

— Voci de presă. —

Oficiosul guvernului român „*Vitorul*” luând poziție în contra *svonurilor alarmante*, fără a le numi mai aproape, recunoaște că dela noua ofensivă a aliaților acțiunea diplomatică a devenit mai puternică. Această acțiune a devenit, de sine înțeles, un câmp larg pentru presa dornică de senzații, care caută să zăpăcească publicul cu fel de fel de știri tendențioase.

Pentru marea publică e desigur greu să se orienteze în această mare de *svonuri*. Cu atât mai îmbucurător este, că poporul românesc a dovedit în tot timpul o maturitate, care dovedește o bună școală politică. Această maturitate se explică prin două împrejurări: prin încrederea firmă în bărbaii conducători, cari au știut să cărmuiască nava statului prin cele mai periculoase stânci, fără a păgubi întru nimic interesele statului, și prin convingerea că în decursul celor doi ani de războiu s'afăcut totul pe terenul militar, economic și financiar, pentru a consolida statul. Cu toți sfătătorii și profeții răi și falși, țara are încredere în puterea sa.

Vorbind de *represaliile cvadruple* față de România, fiindcă ea a denegat semnarea tratatului, ziarul „*Dreptatea*” spune între altele: Prima măsură represivă a luat-o Franța, care a dus la ruperea tratatului cari au loc la Paris între reprezentanții consorțiului de bancheri francezi și reprezentantul băncii naționale române pentru contractarea unui împrumut de 500 milioane franci. Reprezentantul român a fost deja rechemat.

A două măsură, cea mai elocventă, a fost luată de Rusia. S'a oprit orice transport de muniții. Pe lângă aceasta Rusia a reținut în Odessa 3000 cai, cumpărați și plătiți de guvernul român. Rusia a mai notificat României că oprește toate transporturile de mărfuri pentru România cât timp nu se va resilia convenția comercială încheiată cu Germania.

„*Dimineața*” înregistrează telegrama corespondentului bucureștean al ziarului „*Berliner Tageblatt*”, trimisă acestui ziar, în care se spune că Germania a atras în mod energic atențiunea României asupra urmărilor finutei sale.

„*La Politique*” comunică, că ambasadorul român la Petersburg, d-l Diamandy, și-a prelungit concediul în București cu 2 săptămâni.

Comunicatul Höfer,

Buletinul oficial pe ziua de 3 August în nordul monarhiei.

La *Welesniow* trupele noastre au respins din nou cu desăvârșire un detașament dușman care pe o parte îngustă de front pătrunsesse în tranșeele noastre. Armata colonel-generalului Böhm Ermolli a respins la sud-vest și la vest dela *Brody* încercările de atac ale Rușilor. De-alungul liniei ferate ce duce dela *Sarny* la *Kowel* precum și pe cursul inferior al râului *Stochod* încă au eşuat ieșirile Rușilor. De altcum eri dușmanul s-a purtat relativ mai liniștit, ceea-ce înaintea de toate se poate atribui pierderilor lui mari, cari au întrecut ori-ce măsură.

La granițele italiene.

Ieri, cu ocazia unor întreprinderi succese mai mici în sectorul *Borcola*, am făcut prizonieri 140 Italiani, între cari 2 ofițeri și am capturat 2 mitralieze. Pe înălțimile situate la sud-vest dela *Panevegio* în 1 August am respins din nou 2-3 batalioane italiene, cauzându-i dușmanului cele mai grele pierderi.

Altcum nu s-a petrecut vreun eveniment mai important.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Nu s-a petrecut nimic mai nou.

Generalul de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Regimentul de infanterie Nr. 64.

Documente ale vremii.

Regimentul nostru de infanterie 64 din Orăștie, regiment care s'a distins în actualul războiu de nenumărate ori cu deosebire în luptele crâncene recente dela începutul ofensivei rusești, a serbat zilele trecute aniversarea a 50-a a glorioasei lupte dela Biscupic, în care părinții și moșii actualilor voinici ai regimentului 64 au cules deasemenea lauri neperitori pe câmpiile de luptă.

Din acest prilej reproducem din foaia „*Szászváros és Vidéke*” (30 Iulie n. a. c.) următoarele două telegrame de felicitare, cari au sosit dela comandașele superioare la adresa regimentului:

Comandantul brigăzii 32 a telegrafiat următoarele:

Zum heutigen Ehrentage beglückwünscht das 32. I. Brig-Kmdo das Off-Korps und alle Angehörigen des Rgts auf das herzlichste. Vor 50 Jahren fügte das brave Rgt. ein neues Blatt in dem Ruhmeskranz unserer altherrwürdigen Armees. Dass die Epigonen vom selben Geiste beseelt sind, dass sie so wie ihre Vorfahren den Feind zu zerschmettern wissen, haben sie in 14 tågigen heissen Ringen in zerschossenen Gräben, in Bleiund Eisenhagel bewiesen. *Ehre und Ruhm den braven 64-ern für und für!*

Koschatzki m. p. General major. Dela comandantul de divizie a sosit următoarea telegramă:

Heute am 50-ten Gedenktage donern die Geschütze hüben und drüben. Stolz kann das junge Regiment diesen Tag feiern. Noch sind die Spuren der letzten Kämpfe nicht verschwunden, in denen es seinen Geist und Heroismus gezeigt. Wütend stürmten tagelang des Feindes Massen gegen halb zerschossene Gräben, doch keinen Schritt weicht 64. Wenn es dem Feind auch gelang in Eisen und Beton Breschen zu schlagen, — die lebende Mauer des Rgts stand fest. So feiert das Rgt seinen Ehrentag, so ehrt es seine Tradition. Ich beglückwünsche die Kmdten- die Off. und alle Mitglieder des Rgts zum heutigen Ehrentag. Ich bin stolz dieses schöne Rgt zu den mir unterstellten Truppen zu zählen und bedauere nur, dass es mir die Verhältnisse nicht gestatten, das Regiment heute zu sehen.

Scharitzer m. p., Feldmarschall-leutnant.

Glorie și recunoștință eternă...

„*Az Est*” aduce după ziarul, azi sistat, *Berliner Tageblatt*, un comunicat mai lung, de pe frontul răsăritean, despre: „*Cele mai sângeroase zile ale ofensivei rusești*”. După înșirarea tuturor atacurilor rusești, de o extraordinară vehemență, pentru recucerirea importantului nod de comunicație: *Baronovici* și, respingerea lor din partea trupelor noastre, comunicatul se termină astfel:

„Rușii au avut pierderi foarte mari. Înaintea unui singur regiment de al nostru zac mai mult de 3000 cadavre rusești.

Soldații maghiari, germani și români, care au apărât aici teritoriile ocupate față de o putere covârșitoare, de opt ori mai mare, merită glorie și recunoștință eternă...”

De s'ar restrânge odată această „glorie și recunoștință eternă” care s'a exprimat în atâtea rânduri vitejilor noștri soldați, și asupra întregului nostru popor, care o așteaptă de atâtea vreme!...

Francezii în al treilea an de războiu.

Optimismul generalisimului Joffre.

Ziarul „*Az Est*” publică următorul ordin de zi al generalisimului armatei franceze, Joffre adresat armatei r sale:

„Soldații ai Republicei, cel de al treilea an de războiu începe pentru voi; de doi ani încoace susțineți fără întrerupere greutatea unei lupte implacabile; voi ați făcut ca planurile inamicilor noștri să feșueze: i-ați învins la *Marna*; i-ați oprit pe *Yser*; i-ați bătut în *Artois* și în *Champagne*, în timp ce căutau zadarnic o victorie în câmpiile Rusiei. Și mai târziu, numai datorită, rezistenței voastre eroice și victorioase, în această luptă fără seamăn ce de cinci luni se dă la *Verdun*, s-au prăbușit eforturile germane contra fortăreței.

Grăție curajului vostru și a deciziunii de a învinge, armatele aliaților noștri i-au putut pregăti armele, a căror greutate le simt inamicii noștri, astăzi, pe toate fronturile.

Momentul se apropie când, sub apăsarea noastră comună s'a va prăbuși definitiv puterea militară germană.

Soldații ai republicei, puteți fi mândri de munca voastră de până acum și de faptul că sântei decizi a o duce până la capăt.

Victoria noastră sigură va fi răsplata voastră”.

Evenimente pe mare.

Un grup de torpiloare de-ale noastre a bombardat în 2 August dimineața obiectele militare din *Molfetta*. Un hangar de aviație a fost demolat, o fabrică a fost incendiată, iar o altă avariată. La reîntoarcere aceste torpiloare, cărora li-se asociase și crucișetorul „*Aspern*”, au avut o scurtă luptă cu un detașament dușman constător din un crucișetor și 6 distrugătoare.

După-ce torpiloarele noastre au nimerit de mai multe ori, unitățile dușmane s-au îndreptat spre sud și au dispărut. Unitățile noastre s-au reîntors neatinse. În orele de dimineață ale aceleasi zile cinci avioane dușmane cari aruncaseră bombe de-asupra localității *Durz* (la *Durazzo*) fără de-a cauza vre-o pagubă, au fost urmărite de hidroplanele cari imediat s-au înălțat acolo în văzduh. Unul din avioanele dușmane a fost prăbușit la câteva mile maritime dela *Durz* de cătră un hidroplan al nostru (pilot: stegarul de marină *Fritsch*, observator: stegarul de marină *Severa*) și a fost capturat fiind numai ușor avariata. Din cei doi pasageri, cari apucaseră fuga, mai târziu a fost prins de cătră trupele noastre un ofițer.

În ziua de 2 August a. m. torpilorului „*Magnet*” a fost avariata la pupă prin un proiectil al unui submarin dușman. Au fost omorâți 2 oameni, iar 4 au fost răniți. Șapte oameni au dispărut. Vasul a fost transportat în port.

Comandamentul flotei.

Pentru Orfelinatul Uniunii fem. rom. din Ungaria.

Reuniunea femeilor rom. ort. din *Vurpăr* (*Vurpod*) răspunde la apelul Uniunii, prin următoarea colecție între-prinsă de prezidenta sa d-na preoteasă *Susana Manișiu*, în sumă de 90 cor. 60 fil. cu 58 de membrii și contribuitori.

Câte 7 cor. 40 fil.: Reuniunea femeilor rom. din *cassă*. *Susana Manișiu* pres. reun.

Câte 2 cor. 40 fil.: *Maria Aldea* Nr. (196), *Ana Banea* (207), *Ana Bugneriu* (194), *Ana Băra* (168) *Cruciana Barb* (124), *Maria Aldea* (434), *Ana Dumitru* (338), *Ușa Coman* (354), *Maria Irimie* (298), *Paraschiva Băra* (268), *Maria Neagu* (266), *Ana Giurgiu* (270), *Ana Bunea* (379), *Țița Lascu* (176), *Maria Aldea* (416), *Ana Banea* (291), *Elisaveta Nistor*.

Câte 2 cor.: *Ana Banea* (173), *Elisaveta Iacob* (198), *Maria Banea* (390), *Ana Bartus* (C07), *Țița Tăvală* (308), *Ana Morariu* (382), *Ușa Aldea* (413), *Ușa Boghina* (311) *Maria Giurgiu* (193).

Câte 1 cor. 20 fil.: *Ana Crăciun* (123), *Ușa Galea* (420).

Câte 1 cor.: *Mariuța Boghina* (187), *Ana Neagu* (189), *Ana Oltean* (120), *Ana Aldea* (117), *Ana Todor* (435), *Maria Răcoți* (306), *Maria Morariu*.

Câte 80 fil.: *Lina Bărtuș*.

Câte 40 fil.: *Susana Banea*, *Ana Codlea*, *Ana Coman*, *Maria Moldovan*, *Ana Coman*, *Ana Radu*, *Chiva Băra*, *Veta Brote*, *Maria Bugneriu*, *Ana Brâncovian*, *Ana Banea*, *Maria Banea*, *Ana Banea*.

Câte 30 fil.: *Paraschiva Mateoiu*.

Câte 20 fil.: *Ana Coman*, *Ana Bărtuș*, *Ana Coldea*, *Ana Banea*, *Ana Beleiu*, *Ana Marcu*.

Se chitează cu cea mai călduroasă mulțumită adresată stimatelor membre și contribuitoare, precum și zeloasei colectante d-nei prezidente *Susana Manișiu*, care se numește membră binefăcătoare. În numele Uniunii

Maria B. Baiulescu președintă.

ȘTIRI.

— 4 August n. 1916.

Impăratul Wilhelm în cartierul nostru general. Din cartierul pressei se comunică, că Impăratul Germaniei a făcut o vizită arhiducelui *Friederik* la comandamentul suprem al armatei.

Sir Roger Casement — executat. Toate intervențiile făcute pentru a se schimba pedeapsa de moarte a șefului irlandez *Sir Roger Casement*, au rămas zadarnice. Agenția *Reuter* comunică că *Sir Roger Casement* a fost executat eri dimineața la orele 9.

Necrolog. Cu inima adânc întristată de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoștințelor că mult iubită și scumpa noastră copilă, soră și nepoată *Elena Nic. Popovici*, după lungi și grele suferințe și-a dat blândul ei suflet în mâinile Creatorului Joi în 3 August la orele 10 dimineața în frageda etate de 4 ani. Rămășițele pământești ale scumpei și dulcii noastre copile se vor așeza spre odihnă vecinică dela locuința părinților ei, Sâmbătă în 5 August la orele 3 p. m. în cimitirul gr. or. din *Bran-Porta*. Dormi în pace, somn ușor scumpa noastră copilă!

Bran, 4 August 1916. *Nicolae* și *Livia Popovici* ca părinți. *Emil*, cadet pe câmpul de luptă, *Ovidiu*, voluntar plutonier pe câmpul de luptă și *Nichi* ca frați. *Livioara* ca sorioară. *Sofia Popovici*, *Ioan* și *Elisabeta Stoian* ca bunici. Precum și numeroși unchi, mătușe veri și verișoare.

Pentru fondul ziarștilor au trimis prin administrația ziarului nostru domni: *Ștefan Halmaghi*, preot în *Comana* de jos 5 cor. și *San. fhr. Remus Doctor*, feldpost 63, 4 cor. Mulțumită.

„Am norocirea...” Intr-un ziar din capitală cetim următoarea noștimă întâmplare:

„Cele ce urmează s-au petrecut în *Budapesta*, pe frontul circumscripției a VII-a în o casină mai mică, unde lupta se decide la masa de joc, și unde partidele se iau două câte două la întrecere. Cătră seară doi domni se așează la una din mese. Unul e un financier, directorul, celălalt actor, proaspăt ras, ca toți artiștii mari. Obrajii lui sunt ca două bile de biliard, nici un fulguleț nu se vedea de sub stratul gros de pudră. Stăpânul casinei intră în ofensivă și începu să câștige. Actorul însă îi răspunse cu un contra-atac și reluă bateriile prinse. Lupta începu acum să decurgă când în favorul unuia când în al celuilalt, până când în cele din urmă directorul cu un asalt puternic sparse frontul adversarului său, sau mai bine zis — începu să câștige serios. Și câștiga într-un tempo nebul; făcu prizonieri banconotele cele mai frumoase ale adversarului său în timp ce vremea trecea încet-încet. Și se crepă de ziua, apoi se făcu dimineață, apoi amiază, și lupta decurgea cu o forță nescesată. Adversarii făcără câte-un armistițiu pentru ca să ia dejunul, prânzul și cafeleța neagră, dar nu se mișcară dela locurile lor. A doua zi seara apoi lupta începu să scadă în violență. Combatanții erau sleiți de puteri. Deodată apoi servitorii observă, că cei doi cărțași — dorm. Stinseră deci electrica și nu peste mult contra-basul horcăitului începu să cânte în sala de joc de cărți. Și se făcu dimineață, deja a doua-oră acum. Combatanții se trezesc amândoi de-odată. Directorul privește în jurul său și începe să-și vină în ori. Se uită la partenerul său și se întreabă că oare cine poate fi acela? Începe însă să-și vină și acesta în fire. Financierul nu știe cu cine are de-a face, și se prezintă:

- Am norocirea...
- Că ai norocire, asta o vâd, căci m'ai ras urât!
- Eu pe d-ta? Dar domnul meu... eu nici nu te cunosc...
- Pe mine? Doar amândoi am jucat cărți de alaltaeri începând...

Norocosul de director se cugetă un pic, apoi bătându-se pe frunte, zise:

— Aha! Dar atunci nu erai cu — *barbă!*

Actorului în decursul jocului îi crescuse adevărată barba.

Desertor. Magistratul orașului ne comunică, că individul *George Ghimbășaru*, născut în *Brașov* în anul 1886, fiind glosaț la cele eterne pe iubita noastră mamă, bunică și străbunică, *Paraschiva G. Pascu* le exprimăm pe această cale sincerele noastre mulțumite.

Tuturor prietenilor și cunoștințelor cari și-au fost ținut de datorie a da ultimul onor rămășițelor pământești conducând la cele eterne pe iubita noastră mamă, bunică și străbunică, *Paraschiva G. Pascu* le exprimăm pe această cale sincerele noastre mulțumite.

Familia Petcu.

Internatul școlaelor din Brașov.

În internatul cel nou din *Brașov* se primesc elevii școlaelor gimnaziale, reale și comerciale românești din această localitate.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are:

- a) sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieri și saltea).
- b) sale luminoase de studiu.
- c) sale separate de mâncare (sufrage-rii).
- d) coridoare spațioase, închise, luminoase.
- e) conduct de apă (din izvoare de munte).
- f) local propriu de baie cu dușuri.
- g) încălzire centrală (calorifer).
- h) infirmerie (spital) în grădină.
- i) grădină mare cu pomi.
- l) cât mai curând lumină electrică.

Elevii internatului capătă: a) hrană bună și igienică. b) sprijin la prepararea lecțiilor. c) baie. d) tratament medical. e) supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școlaelor și bucatăria se conduce în regie proprie.

Taxa de 1 elev e 1000 cor. pe an și se plătește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire. Cererea de primire se va da până în 15 Aug. v. și va fi însoțită de următoarele acte: 1. ultimul testimoniu școlar. 2. act de naștere. 3. act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I-IV. gimn. și reale). 4. atestat medical, că elevul e sănătos. 5. declarațiune legală, că părinții se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului și admit în caz de proces competența judecătorei din *Brașov*.

Fiecare elev va aduce cu sine: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, pantaloni de baie. 6 ismene, 12 batiste. 12 părechi de ciorapi. 6 ștergare. 3 cearceafuri de pat. 1 plapomă cu nasturi. 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi. 1 pernă de cap. 4 fețe de pernă, perie de cap, de dinți, de haine, de ghețe, peptene des și rar, săpun. 2 părechi de ghețe și pantofi de noapte. 6 servetele de masă și câteva cărpe de praș, chipul și uniforma obicnuită la școlaele noastre din *Brașov*. (Aceste se pot comanda după înscriere. Chipul e obligat dela cl. III. în sus, iar uniforma dela cl. V.)

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu amnicul roșu rufe și hainele, cosând pe ele numărul, ce se va da de-odată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrențuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plățirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole precum și banii se vor trimite la adresa: *Ioan Petrovici*, profesor gimnazial, *Brassó* (*Brașov*), *Str. Prundului* 39, care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Inscrierile și cursul se încep la școlaele noastre în 1-3 Sept. st. v.

Diracțiunea internatului (*Strada Prundului* — Porond u. Nr. 39.)

Pentru soldații nenorociți în războiu.

Transp. din nr. 155 al „*Gaz.*” C. 14413/41

D-na *Susana Macedon* . 1-
D-na *Maria N. Mamină* . 1-
La olaltă C. 14415/41.

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: *Branisce & Comp*
Redactor responsabil: *Ioan Lacoș*.